

Олександр Гаранін

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ В ЕЛЕКТРОННОМУ УРЯДУВАННІ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

З кінця ХХ ст. в світі відбувається прискорення процесів інформатизації суспільства та всебічне впровадження інформаційних технологій в усі галузі управління, що дозволило більшості інформаційно розвинутих країн визначити перспективу створення електронного урядування. При цьому важливим показником для кожної окремо визначеної країни є рівень інформатизації державного сектора управління.

Майже в усіх розвинутих країнах було видано ряд законодавчих та нормативно-правових документів, що визначають національну політику в питаннях формування інформаційного суспільства та створення електронного уряду.

Утворенням такого суспільства держава прагне до зростання темпів розвитку економіки, торгівлі, технологій, підвищення конкурентоспроможності усієї країни для виходу її на передові позиції в світі, покращення якості життя громадян.

Діяльність по формуванню інформаційного суспільства та створення механізмів електронного урядування давно стали пріоритетними в державній політиці України. Україна постійно приймає участь у найважливіших міжнародних заходах, що присвячені вказаним питанням.

Основними документами, що визначають державну політику в напрямку інформатизації України, розвиток інформаційного суспільства та створення електронного урядування стали: Закон України «Про Національну програму інформатизації»; Постанова Верховної Ради України «Про діяльність Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади щодо забезпечення свободи слова, задоволення інформаційних потреб суспільства та розвитку інформаційної сфери в Україні»; Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки».

В кінці 2010 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України була схвалена Концепція розвитку електронного урядування в Україні, а 2011 р. став в Україні роком освіти та інформаційного суспільства.

Одночасно з формуванням правової основи розбудови інформаційного суспільства та створенням механізмів електронного урядування, відбувається автоматизація процесів документаційного забез-

печення управлінської діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, в тому числі, що важливо, і державних. З точки зору документознавства та архівознавства, була створена основа, що дозволяє задовольнити вимоги інформаційного суспільства з боку держави та створити електронний уряд.

Для унормування процесів електронного документообігу та роботи із електронними документами в Україні приймається ряд законодавчих та нормативно-правових актів, що визначають подальший розвиток систем електронного документообігу в Україні, утворення Національної системи обміну електронними документами.

В 2003 р. приймаються закони України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронний цифровий підпис».

28 жовтня 2004 р. виходять постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності» та «Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади».

Рівень сучасних систем електронного документообігу, що впроваджені на деяких підприємствах, установах та організаціях України, достатньо високий, щоб задовольнити вимоги в документальному забезпеченні управління суб'єктами будь-якого масштабу.

Наступним кроком на шляху впровадження технологій електронного урядування стали дослідження в напрямку підготовки електронних документів до їх передачі на архівне зберігання до державних архівів та довгострокового зберігання електронних документів. Цю роботу очолила Державна архівна служба України. Базовими установами для здійснення наукових досліджень в указаному напрямку стали Український науково-дослідний інститут архівної справ та документознавства та Центральний державний електронний архів України. Співробітниками зазначених установ, відповідно до планів науково-дослідної роботи, здійснено основні дослідження, що охоплювали усі процеси життєвого циклу електронного документа. А саме: створення документів, обмін документами, їх зберігання, знищення, підготовка до передачі на архівне зберігання, прийом-передача до державного архіву від фондоутворювача, облік, надання доступу, довгострокове зберігання.

Проведена робота стала фундаментальною основою для розробки проекту нормативно-правового акту «Порядок роботи з електро-

ними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання», що було підготовлено Державною архівною службою України на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів по реалізації Концепції плану заходів розвитку електронного урядування в Україні».

Як бачимо, виконана велика робота, і нашій країні є чим пишатися.